

گزارش کارشناسی :

آثار سیاست جوجه‌ریزی متناظر در بازار مرغ و سهم سویه آرین

انديشكده اقتصاد مقاومتي |

گروه كشاورزي |

اسفند ماه ۱۴۰۲

رهبر معظم انقلاب: علاج برون رفت از مشکلات کشور «اقتصاد مقاومتی» است.

معرفی اندیشکده اقتصاد مقاومتی

اندیشکده اقتصاد مقاومتی یک کانون تفکر با مأموریت «تصمیم سازی برای حل مسائل اقتصاد کشور در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی» است که در سال ۱۳۹۵ فعالیت رسمی خود را آغاز نمود.

شناسایی شبکه مسائل در هر حوزه موضوعی، طراحی راهکار برای حل مسائل احصاء شده و هم‌اندیشی جهت ارزیابی و تدقیق آن، بررسی تجربیات جهانی، طرح مباحث در فضای نخبگانی و رسانه‌ای و پیگیری راهکارهای ارائه شده از دستگاه‌ها و مسئولین مرتبط به منظور اتخاذ تصمیمات لازم، از جمله فعالیت‌هایی است که در اندیشکده انجام می‌شود.

علاقه‌مندان می‌توانند از طریق سایت Mett.ir با اندیشکده اقتصاد مقاومتی در ارتباط باشند و نظرات، انتقادات و پیشنهادهای خود را در خصوص این گزارش و همچنین سایر فعالیت‌های اندیشکده مطرح کنند.

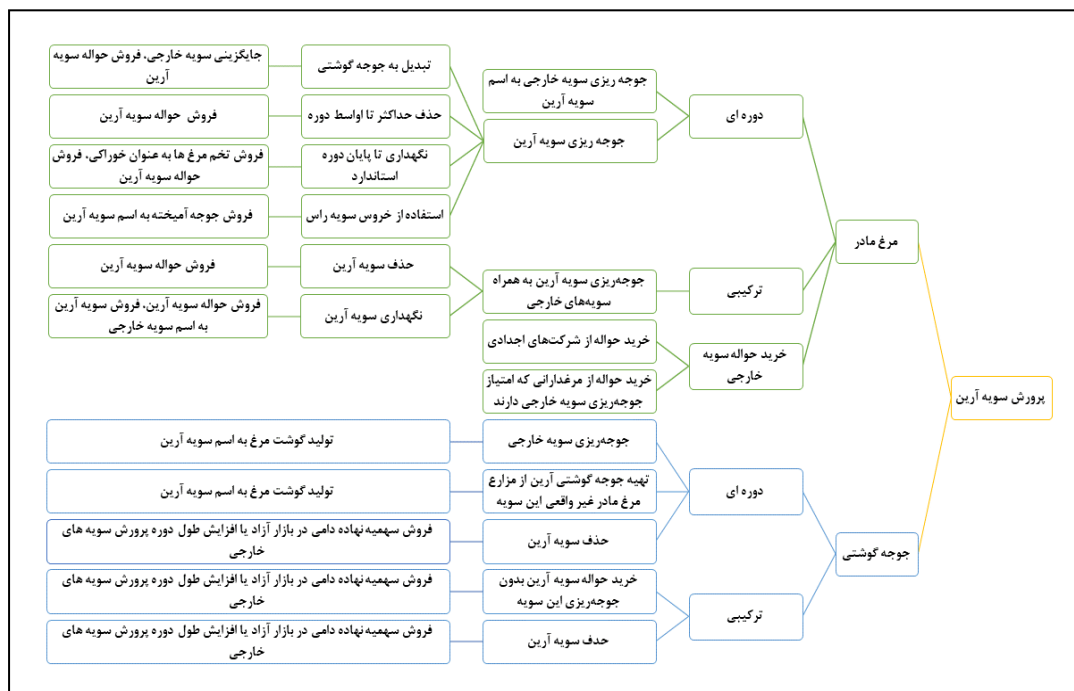
آثار سیاست جوجه‌ریزی متناظر در بازار مرغ و سهم سویه آرین

کشاورزی	گروه موضوعی:
کارشناسی	نوع گزارش:
۱۴۰۲۱۲۶۲۰	شناسه:
۱۴۰۲/۱۲/۰۱	تاریخ انتشار:
مهدی خداوردی	تهیه و تدوین:
مهدی سروی	مدیر مطالعه:
محمد امینی رعیا	ناظر علمی:

خلاصه مدیریتی

وزارت جهادکشاورزی به منظور افزایش تولید و سهم بازار سویه آرین از سال ۱۴۰۰ در بخش مرغ مادر و از سال ۱۴۰۱ در بخش جوجه گوشتی، اجرای سیاست «جوجه‌ریزی متناظر» را در دستور کار خود قرار داد. بر اساس این سیاست، مرغداران در بخش مرغ مادر و جوجه گوشتی باید به صورت دوره‌ای یا ترکیبی، سویه آرین را پرورش بدهند و در جوجه‌ریزی خود سهم مشخصی برای سویه آرین در نظر بگیرند؛ در غیر اینصورت مجوز جوجه‌ریزی ندارند. به عنوان نمونه مطابق با این سیاست در بخش پرورش جوجه گوشتی، مرغدار موظف است در هر ۳ بار جوجه ریزی، ۱ مرتبه سویه آرین را پرورش دهد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد این «سیاست اجباری» به دلیل تفاوت عملکرد سویه آرین با سایر سویه‌های موجود در بازار، در عمل نتیجه نداده است و در دو بخش مرغ مادر و جوجه گوشتی، مرغداران از طریق حدود ۱۴ روش ممکن، از اجرای آن سر باز زده و آن را دور می‌زنند. روش‌های دور زدن سیاست جوجه‌ریزی متناظر در شکل زیر آمده است:

شکل ۱. روش‌های دور زدن سیاست جوجه‌ریزی متناظر

تاکید بر اجرای سیاست جوجه‌ریزی متناظر بدون فراهم کردن شرایط لازم و در نظر گرفتن پیش نیازهای آن، آثار منفی متعددی از جمله «کاهش بهره‌وری اقتصادی در صنعت مرغداری»، «ایجاد آمار و اطلاعات نادرست از وضعیت تولید» و «ایجاد تقلب، رانت و فساد در زنجیره تولید مرغ» در صنعت مرغداری به جا گذاشته و در عمل به اصلی‌ترین هدف خود یعنی «افزایش تولید در سهم مرغ آرین از بازار» نرسیده است.

بنابراین از آنجا که سیاست جوجه‌ریزی متناظر هدف «افزایش واقعی سهم سویه آرین در بازار گوشت مرغ» را محقق نکرده است و انحرافات و آثار منفی متعددی در پی دارد، لازم است به صورت تدریجی کنار گذاشته شود. همچنین به منظور «تقویت سویه آرین و افزایش پایدار سهم این سویه در بازار» ضروری است «بهبود و ارتقای عملکرد سویه آرین از طریق اصلاح نژاد»، «حمایت از تولید مرغ آرین به صورت متمرکز ذیل یک زنجیره یکپارچه نه به صورت عمومی و همه گیر» و «افزایش سهم بازار گوشت مرغ به صورت تدریجی و هدفمند متناسب با میزان رشد عملکرد» در دستور کار قرار گیرد.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۵
فصل ۱. بررسی وضعیت عملکرد اقتصادی سویه آرین.....	۸
فصل ۲. بررسی شیوه اجرای سیاست جوجه‌ریزی متناظر در تثبیت تولید سویه آرین.....	۱۱
۱-۲- گله‌های اجدادی.....	۱۴
۲-۲- گله‌های مرغ مادر.....	۱۵
۱-۲-۲- جوجه‌ریزی دوره‌ای.....	۱۵
۲-۲-۲- جوجه‌ریزی ترکیبی.....	۱۶
۳-۲-۲- حذف گله مرغ مادر سویه آرین به بهانه بیماری.....	۱۶
۴-۲-۲- استفاده از خروس گله مرغ مادر سویه راس.....	۱۷
۳-۲- گله‌های جوجه‌گوشتی.....	۱۷
۱-۳-۲- جوجه‌ریزی دوره‌ای.....	۱۷
۲-۳-۲- جوجه‌ریزی ترکیبی.....	۱۷
۴-۲- گلوگاه‌های اصلی در اجرای صحیح سیاست جوجه‌ریزی متناظر.....	۱۸
فصل ۳. بررسی اثرات و پیامدهای اجرای سیاست جوجه‌ریزی متناظر.....	۲۰
۱-۳- کاهش بهره‌وری اقتصادی در صنعت مرغداری.....	۲۰
۲-۳- عدم افزایش سهم بازار سویه آرین.....	۲۰
۳-۳- ایجاد آمار و اطلاعات نادرست از وضعیت تولید.....	۲۱
۱-۳-۳- عدم شفافیت در زنجیره تولید.....	۲۲
۲-۳-۳- عدم امکان مدیریت بازار گوشت مرغ.....	۲۲
۴-۳- ایجاد تقلب، رانت و فساد در زنجیره تولید مرغ.....	۲۳
۱-۴-۳- حذف غیر قانونی سویه آرین.....	۲۳
۲-۴-۳- ثبت غیر واقعی جوجه‌ریزی سویه آرین.....	۲۳
۳-۴-۳- فروش سویه‌های خارجی به اسم سویه آرین یا ترکیب این سویه در گله سویه‌های خارجی.....	۲۳
۴-۴-۳- خرید و فروش حواله جوجه‌ریزی سویه آرین.....	۲۳
۵-۴-۳- انحراف برنامه‌های حمایتی دولت از سویه آرین.....	۲۴
فصل ۴. نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....	۲۵
منابع.....	۲۹

فهرست جداول

- جدول ۱. شاخص‌های عملکردی مهم دو سویه راس و آرین در ۴۲ روزگی ۸
- جدول ۲. تفاوت اقتصادی پرورش دو سویه راس و آرین برای ۱۰۰ درصد بازار ۹
- جدول ۳. مجموع هزینه‌های مازاد سویه آرین نسبت به سویه راس ۱۰
- جدول ۴. بررسی روش‌های مقابله با سیاست جوجه‌ریزی متناظر و آثار آن در صنعت مرغداری ۲۵

فهرست نمودارها

- نمودار ۱. آمار کمبود تولید ناشی از سیاست جوجه‌ریزی متناظر (میلیون قطعه) ۲۱

فهرست اشکال

- شکل ۱. روش‌های دور زدن سیاست جوجه‌ریزی متناظر ۲
- شکل ۲. زنجیره تولید جوجه یک روزه ۶